

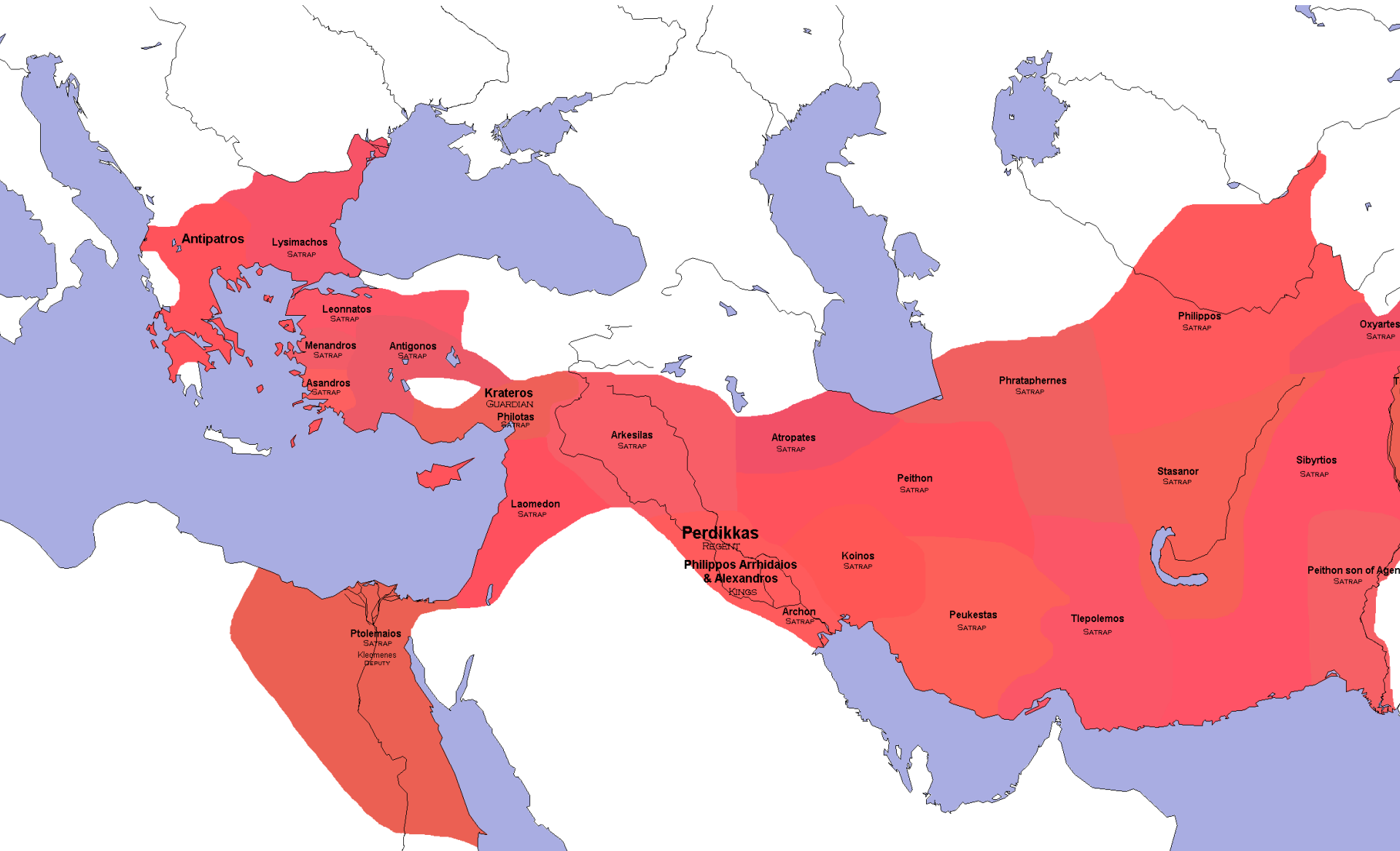
Alexandrovi nástupci

Kapitoly z dějin strategie a
strategického myšlení

Úvod

- Alexandr umírá počátkem června 323 ve věku nedožitých 33 let
- Nejasný nástupce
- Jednání v Babylonu a první násilí (zabití velitele pěchoty Meleagra a dalších cca. 300 mužů)
- Během následujících 42 let zemře násilnou smrtí mnoho účastníků jednání (resp. i těch, kdo se neúčastnili, ale týkalo se jich)

Rozdělení moci v Babylonu



Kdo na mapě chybí?

- Synové starších diadochů
 - Kassandros, syn Antipatrův
 - Démétrios, syn Antigonův (řčený Poliorkétés – ničitel měst)
- A další
 - Polyperchon – mj. Antipatrův zástupce v Makedonii, později se stane regentem
 - Eumenés – měl ve správě (doposud nedobytou) Kappadokii, (ke své smůle) vždy loajální k Alexandrovým dědicům, ve svých posledních bojích měl bývalé Alexandrovy hypastisty (agryraspides)
 - Seleukos – nedostal původně satrapii, ale jako zástupce velitele v Asii (Perdikkás) měl dobrou výchozí pozici

Lamijská válka (323-322)

- Pokus o povstání Řeků, Antipatros neúspěšně obléhán ve městě Lamia (střední Řecko)
- Z důležitých „hráčů“ je v ní zabit Leonnatos, který přivedl z Asie posily
- Antipatros s posilami posléze Řeky porazil

První válka diadochů (322-320)

- Udržení/posílení autority regenta x ambice nejsilnějších diadochů
- Perdikkás a Eumenés x Antigonos, Antipatros, Ptolemaios a Krateros
- Perdikkás zavražděn (Seleukem, Antigenem a Peithonem) během výpravy do Egypta, Eumenés porazil Kratera, Krateros padl
- Nové rozdělení moci v Triparadeis, regentem Antipatros (ten ale 319 umírá)

Druhá válka diadochů (319-315)

- Udržení pozice regenta a malého Alexandra x posílení ambicí nejsilnějších diadochů, zejména Antigona, rovněž osobní spor mezi Polyperchontem (jako Antipatrův zástupce ovládl Makedonii a stal se regentem) a Kassandrem (jako Antipatrův syn chtěl to, co měl otec)
- Polyperchon, Eumenés a Olympias x Antigonos a Kassandros (+Filip Arrhidaios)
- Porážka regentství (Polyperchon zatlačen do pozadí, Eumenés zajat a popraven), Olympias zavraždí Filipa Arrhidaia, sama je ale zabita na příkaz Kassandra

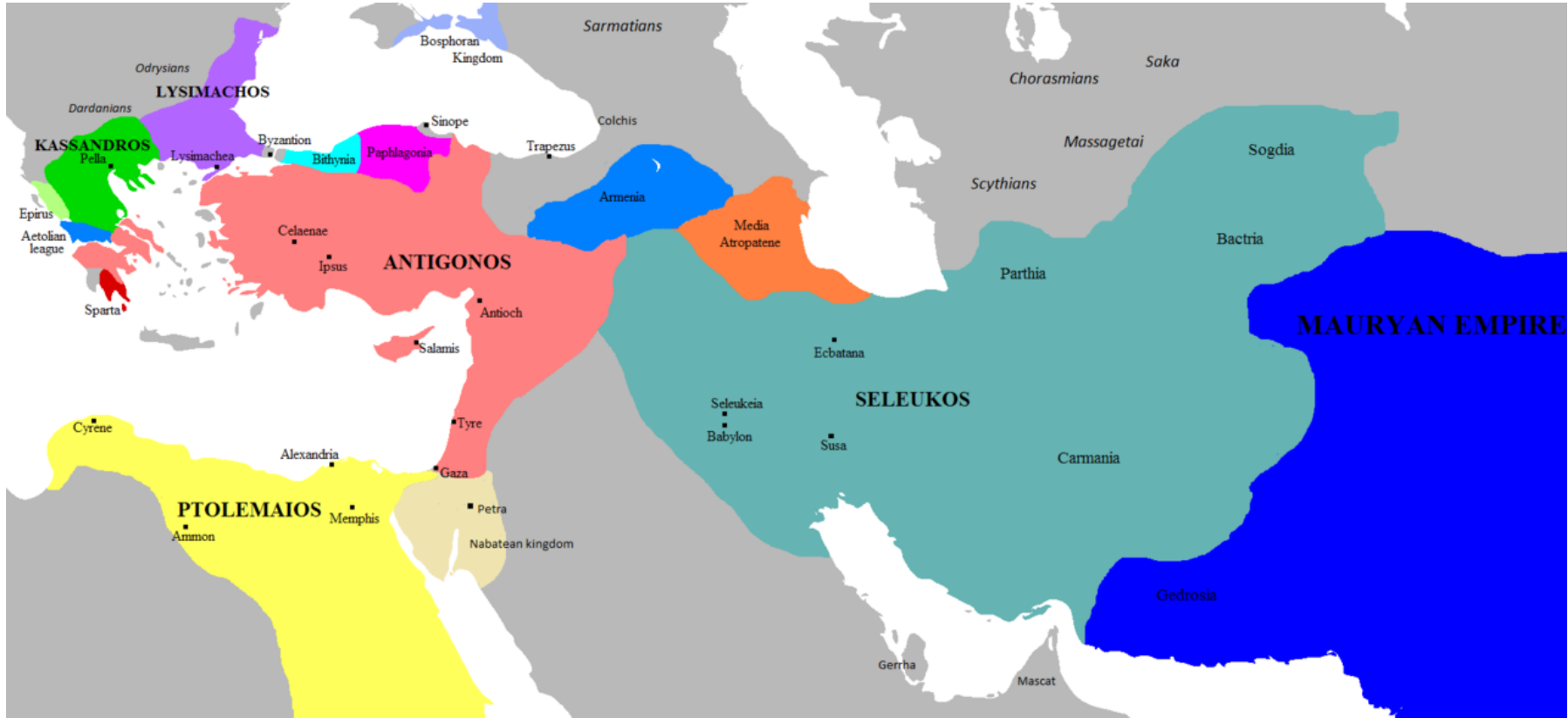
Třetí válka diadochů (314-311)

- Prosazení Antigonu (jako regenta, nebo i něčeho navíc?) x ambice ostatních diadochů; lze vůbec udržet jednotu říše?
- Antigonos a Polyperchon x Ptolemaios, Kassandros, Lýsimachos a Seleukos
- Nerozhodné, ale dvě události předznamenají další vývoj
 - Kassandros nechá zabít Roxanu a jejího syna, dědictví již nemůže přejít na Alexandrova potomka (teoreticky ještě zbýval Héraklés, údajný nemanželský Alexandrův syn, toho ale nedlouho poté po jednání s Kassandrem nechal zabít Polyperchon)
 - Ve snaze zajistit západ neudrží Antigonos Babylonii, které se v tzv. Babylonské válce (311-309) zmocní Seleukos

Čtvrtá válka diadochů (308-301)

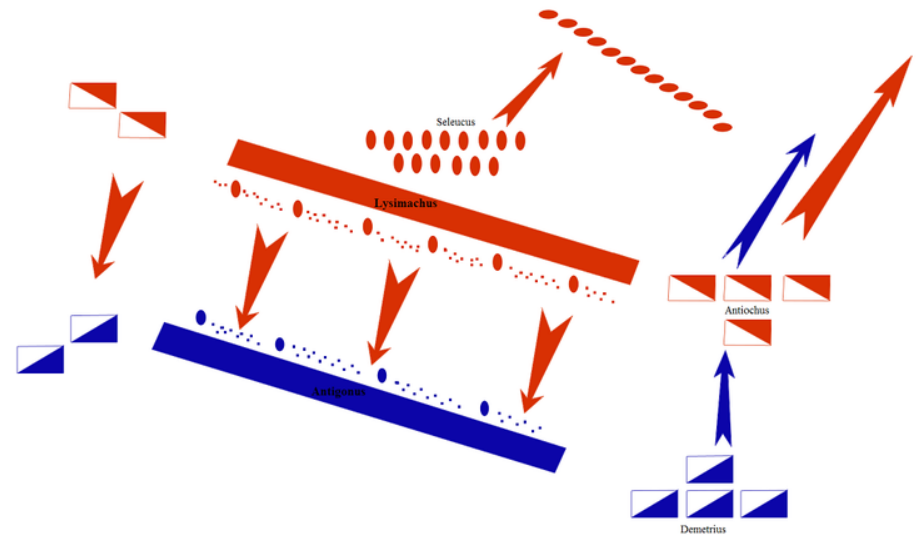
- Zachování jednoty pod Antigonem x potvrzení faktické nezávislosti ostatních diadochů
- Antigonos x Seleukos, Lýsimachos, Kassandros a Ptolemaios
- Během války se všichni zmínění postupně prohlásili králi
- Bitva u Ipsu (301) – Antigonos padl a s ním i poslední hypotetická šance na udržení říše

Situace před bitvou u Ipsu



Bitva u Ipsu

- Poměr sil:
 - Antigonos:
 - 40 000 falanga
 - 30 000 ostatní pěchota
 - 10 000 jízda
 - 75 slonů
 - Seleukos a Lýsimachos:
 - 64 000 pěších (asi polovina falanga)
 - 15 000 jezdců
 - 400 slonů



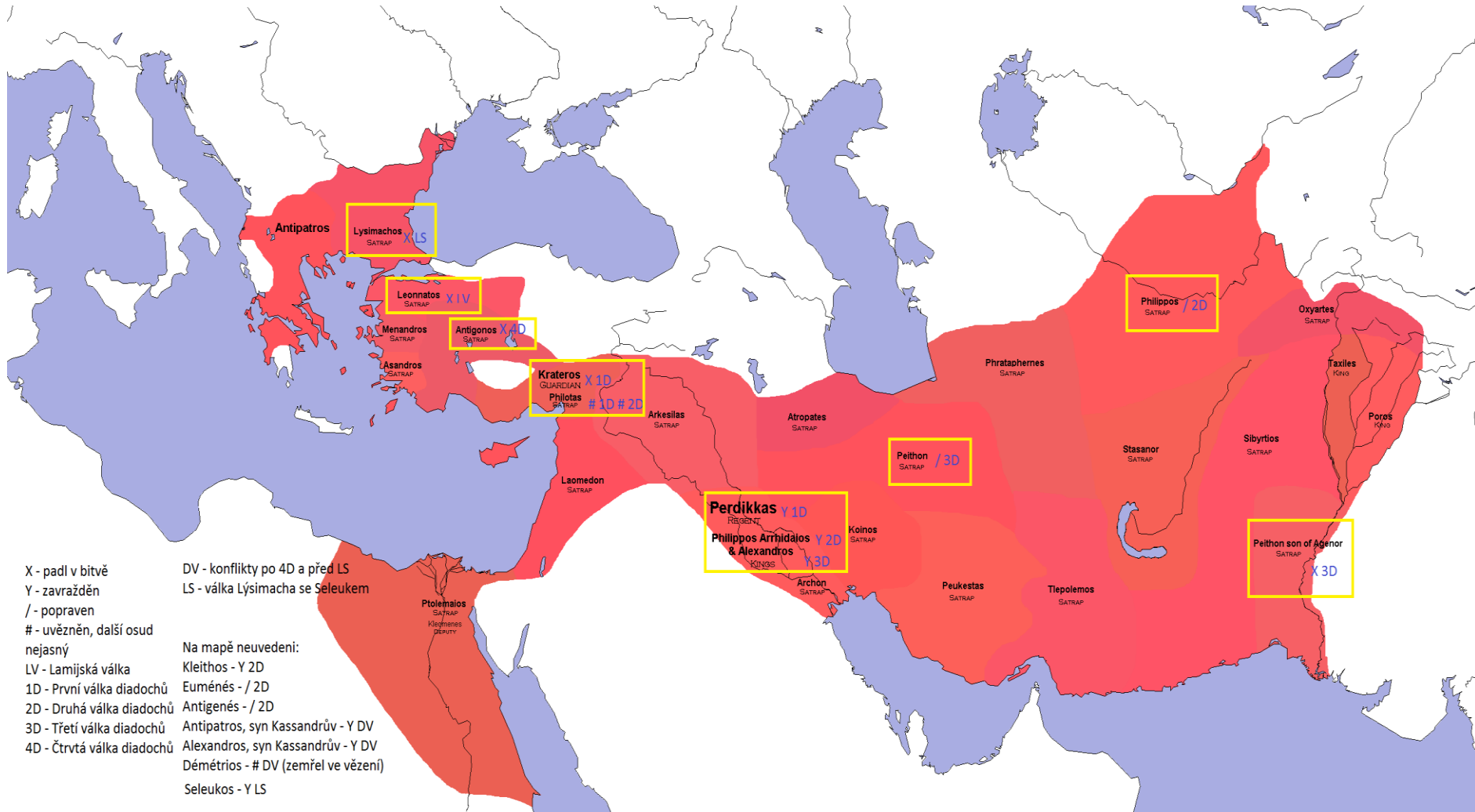
Situace po bitvě u Ipsu



Dokončení bojů

- Již nejde o jednotu, jen o to, kdo co udrží/získá (neukojené ambice Démétria, možné spory o následnictví v nově vznikajících říších)
- Po smrti Kassandra nakonec ovládl Makedonii Démétriov syn Antigonos Gonatas
 - Kassandrovi synové zabiti (jeden zabit Démétriem, kterého zavolal, aby mu pomohl s bratrem, druhý zabit Lýsimachem)
 - Démétrios byl během tažení proti Seleukovi zajat, když k Seleukovi přešla jeho armáda
- Konflikt Seleuka a Lýsimacha (285-281)
 - Poslední válka mezi diadochy (první generací diadochů)
 - Končí smrtí Lýsimacha v bitvě u Kurupedia a zavražděním Seleuka krátce po bitvě

Smutná bilance



Otevřená témata do budoucnosti

- Spor o Koilé Sýrii mezi Seleukovci a Ptolemaiovci
- Ptolemaiovské zájmy v Malé Asii a Řecku
- Role Makedonie v Řecku
- Udržení území na východě

Specifika ve vojenství

- Vliv vojska, možnost tlaku vojáků na usmíření či šance, že vojevůdce získá na svou stranu armádu protivníka
- Pomalé zavádění „neřeckých“ prvků do vojenství (vyjma slonů)
- Nadále růst kvality v obléhací technice
- Zdrojem vojáků i do budoucna hlavně
 - žoldnéři z Řecka, Makedonie, Thrákie, později Galatie
 - usedlíci řecko-makedonského původu, kteří dostali půdu na daném území, a jejich potomci
- Roste dominance falangy, prodlužování zbraní, potenciálním problémem do budoucna zajištění kvalitní těžké jízdy a koordinace falangy s ostatními složkami

Příklad: mobilizační potenciál seleukovské armády

- Osadníci
- Žoldnéři
- Další kontingenty (různí spojenci, neřečtí poddaní apod.)
 - občas nelze jasně identifikovat jejich status, zejména pokud se jednalo o kontingenty z ne zcela kontrolovaných periferií; např. Karmánci (region na východ od Persie, až 5 000 pěších) jsou někdy uváděni jako žoldnéři a jindy jako poddaní

Seleukovské osady

Oblast	Pěchota	Jízda
Malá Asie	8 000 (2 000 přesídlených babylonských Židů)	500
Sýrie a Mezopotámie	25 000 (Cyrrestica 6 000; Antiochie 5 300-6 000; Seleucia 6 000; Apamea 6 000)	3 500 (z toho 2 500 katafraktů)
Východní provincie (zejména Médie)	14 000 (většinou řeční osadníci v Médii, 3 000 Thráků z Persie)	4 500-5 000 (1 000 agema z Médie)
Celkem	44 000 falanga, 3 000 Thrákové	8 500 – 9 000

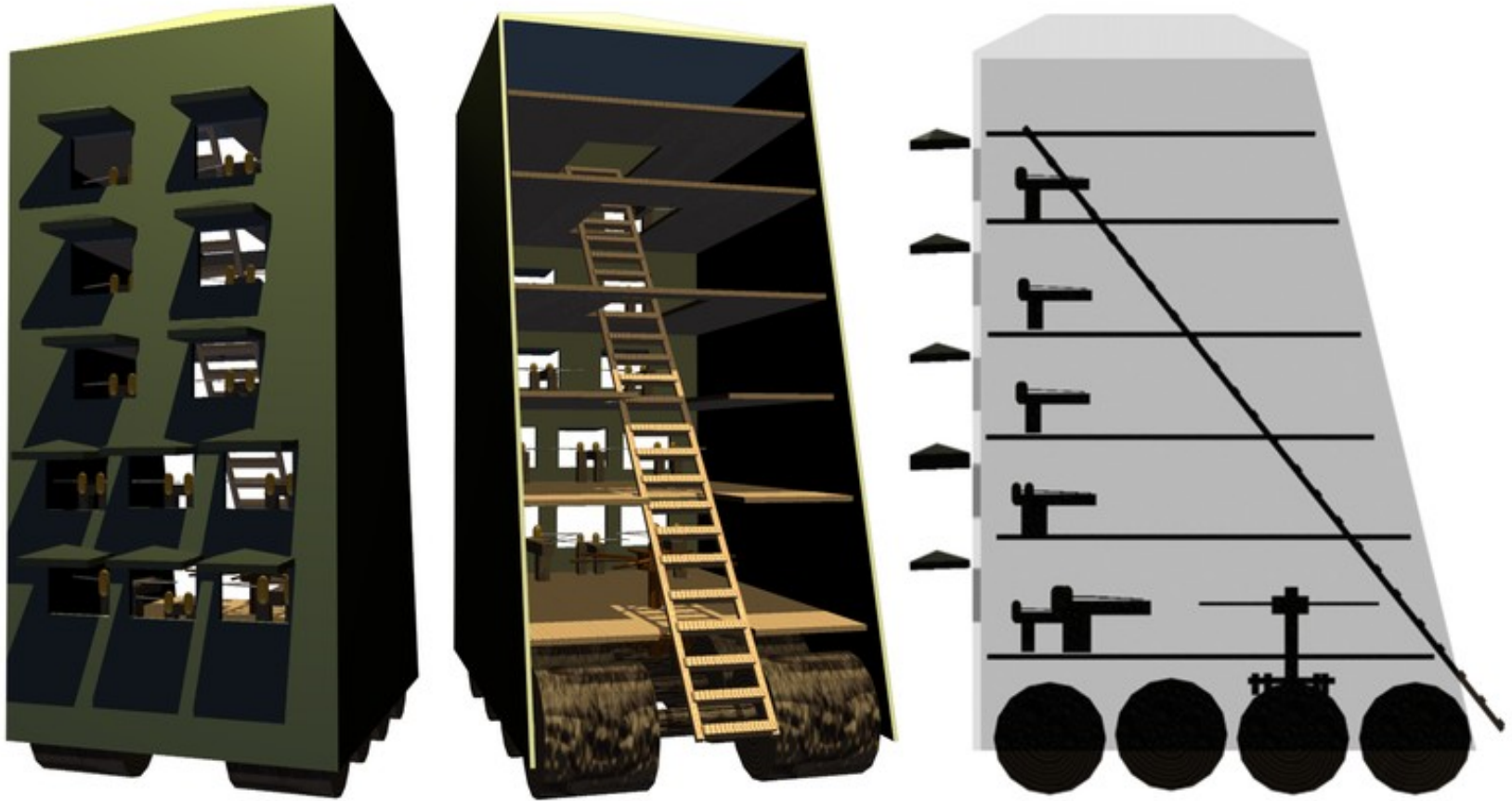
Další síly

- Žoldnéři – podle situace, najímáno až 5 000 Řeků, 1 000 – 1 500 Kréťanů (lučištníci), 1 000 Neo-Kréťanů, 4 000 Galaťanů (pěchota i jízda) 5 000 Dahů, Karmánců a Kilikijců (lehká pěchota)
- Další kontingenty – u Raphie 10 000 spojeneckých Arabů, neřečtí poddaní kolem 5 – 10 000 tisíc, hlavně lehkých sil
- Dohromady v klíčových bitvách do 70 000 vojáků, málokdy přes 40 000 z osad, zbytek doplněn z dalších zdrojů

Démétrios a obléhání Rhodu

- V roce 306 Rhodané odmítli podpořit tažení Démétria proti Ptolemaiovským pozicím v Malé Asii a na Kypru; tažení bylo celkem úspěšné a oslabilo pozici Egypta v oblasti
- V roce 305 Démétrios zaútočil na Rhodos
- Mj. nechal postavit obléhací věž zvanou Helépolis (Dobyvatel měst); výška cca. 40 metrů, katapulty 2x82 kg, 4x27 kg, 10x14 kg + vrhače šipek
- Rhodané věž zastavili – dvě verze jejich úspěchu
 - směrem, kudy měla věž zaútočit, začali systematicky vypouštět vodu, podmáčení terénu způsobilo zapadnutí věže
 - věž byla ostřelována tak, že se uvolnila část jejích kovových plátů; aby nebyla zapálena, nechal ji Démétrios stáhnout
- Obléhání ukončeno v roce 304 dohodou, věž zůstala na místě
 - z prodeje zbytků obléhacích zařízení financována stavba Kolosu (292-280)

Helépolis (rekonstrukce)



DĚKUJI ZA POZORNOST